

Κατανόηση εν αγάπη: Η ενδεδειγμένη στάση απέναντι στους εφήβους

/ [Ορθόδοξες Προβολές](#)

**Άναστασίας Παναγίδου ιδιωτικής υπαλλήλου
καί Παναγιώτου Παναγίδη εκπαιδευτικού**

Τό θέμα τῆς συμπεριφορᾶς τῶν ἐφήβων ἔχει ἀπασχολήσει καί ἀπασχολεῖ διαχρονικά ψυχολόγους, κοινωνιολόγους, ἐκπαιδευτικούς, πνευματικούς πατέρες καί γονεῖς καί πάρα πολλά ἔχουν γραφεῖ γι' αὐτό. Ἡ ἐφηβεία εἶναι γενικά μία δύσκολη περίοδος στή ζωή τοῦ ἀνθρώπου, ὅπου ἐκτός ἀπό τίς σωματικές ἀλλαγές χαρακτηρίζεται καί ἀπό ἄλλες σημαντικές ἀλλαγές σέ ψυχολογικούς, κοινωνικούς, γνωστικούς καί συναισθηματικούς τομεῖς. **Εἶναι, ὅπως ἀναφέρουν οἱ εἰδικοί, τό στάδιο στό ὁποῖο ὁ ἄνθρωπος διαμορφώνει τήν ταυτότητά του.**

Σύμφωνα μέ τόν Πρωτοπρεσβύτερο Δορμπαράκη (Ὁμιλία στό 10ο Ἱερατικό Συνέδριο τῆς Ι.Μ. Κέρκυρας, 2012), **αὕτη ἡ ἔλλειψη ταυτότητας συνιστᾷ μεγάλη ὁδύνη στόν ὑπό ὠρίμανση ἄνθρωπο.** Δέν εἶναι παράδοξο ἐξ ἄλλου ὅτι

Ένας όργισμένος νέος, πού προκαλεί την όργή των μεγάλων είναι τίς πλείστες φορές ένα φοβισμένο καί ταραγμένο παιδί, πού ζητά τή μητρική άγκαλιά.

Πολλές φορές οί γονεΐς χωρίς νά ξέρουν πώς νά διαχειριστούν τίς αλλαγές στή συμπεριφορά των έφήβων θέλουν νά αποκτήσουν τόν έλεγχο, συνήθως φωνάζοντας καί επικρίνοντάς τους. Ταυτόχρονα, μή τηρώντας μία σταθερή στάση, κάποτε τούς φέρονται σάν νά είναι παιδιά, ύποδεικνύοντάς τους τί νά κάνουν καί άλλες φορές σάν νά είναι ένήλικες, περιμένοντας ως διά μαγείας νά γίνουν υπεύθυνοι καί ώριμοι. Αυτό προκαλεί σύγχυση στους έφήβους.

Σέ άλλες περιπτώσεις οί γονεΐς βλέπουν τό έφηβο παιδί τους σάν όχημα για επίτευξη των δικών τους άνεκπλήρωτων προσδοκιών, φορτώνοντάς του τίς εϋθύνες για τήν επίτευξη των δικών τους στόχων. Επίσης, πολλοί γονεΐς, από τόν φόβο τους ότι τό παιδί τους δέ θά τά καταφέρει στόν κόσμο των ένηλίκων, μειώνουν τήν αϋτοπεποίθησή του καθιστώντάς το εξαρτώμενο από τούς ίδιους (Πίσχος, Sinaisthisi.gr). **Όλα αυτά έχουν ως επακόλουθο στά έφηβικά χρόνια νά αϋξάνονται σημαντικά οί προστριβές μέ τούς γονεΐς**, ένϋ οί σχέσεις οικειότητας μαζί τους νά αρχίζουν νά εξασθενούν (Montemayor & Eisen, 1977). Ό Μητροπολίτης Λεμεσοϋ κ. Αθανάσιος (Όμιλία σέ Σύνδεσμο Γονέων, 10/3/2008), ως πρός τή στάση των γονέων αναφέρει: «Πολλές φορές οί γονεΐς είμαστε τόσο δύσκαμπτοι, προσηλωμένοι στίς προκαταλήψεις καί τά πιστεύω μας πού αντί νά βοηθοϋμε τά παιδιά μας τούς κάνουμε κακό».

Τό νά είναι κανείς έφηβος δέν είναι άρρώστια. Πρόκειται για τή φυσιολογική μετάβαση από τήν παιδική στήν ώριμη ήλικία, όπως τήν καθόρισε ό ίδιος ό Θεός. Όσο πιο γρήγορα κατανοήσει ό γονιός ότι πρόκειται για έπώδυνη μέν αλλά καί φυσιολογική κατάσταση πού γεννά τήν ώριμότητα, τόσο πιο γρήγορα καί εύκολα θά επανέρθει ή ήρεμία στό σπίτι. Η μόνη σώζουσα στάση των γονέων είναι ή άληθινή άγάπη (Πρωτ. Δορμπαράκης 2012). Αϋτή ή άγάπη σημαίνει πρϋτον τήν προσέγγιση των έφήβων χωρίς ύποκρισία καί δεύτερον τόν σεβασμό τής έλευθερίας τους. Ψεύτικες συμπεριφορές, άσυνέπεια καί ύποκρισία παροργίζουν τούς έφήβους.

Ό Γέροντας Παΐσιος συνήθιζε νά λέει: «Η μεγαλύτερη εϋεργεσία των γονέων πρός τούς έφήβους είναι νά ζοϋν μέ συνέπεια τήν πίστη τους καί νά μαρτυροϋν αϋτό πού ό Θεός μας είναι: Άγάπη. Η γνησιότητα τής ζωής μας καί τής άγάπης μας θά αποτυπωθεΐ στό βάθος τής ψυχής τοϋ έφήβου, θά τόν σφραγίσει καταλυτικά καί θά αποτρέψει πιθανές έντονες άντιδράσεις καί παρεκκλίσεις του στήν πορεία πρός τήν άνεξαρτησία καί τήν εύρεση τής ταυτότητάς του.

Έλλειψη σεβασμοϋ τής έλευθερίας επίσης παροργίζει τούς έφήβους καί τούς

προκαλεί ταραχές. Φυσικά ως γονείς πρέπει να θέτουμε όρια, γιατί τά έχουν ανάγκη πρωτίστως τά παιδιά μας. Είναι τά όρια πού μέσα στό χάος τής αναταραχής πού βρίσκονται τά διευκολύνουν καί τά ήρεμοῦν, γιατί τούς θέτουν ένα πλαίσιο πού από μόνα τους δέν μποροῦν νά βάλουν. Τά όρια αὐτά σταδιακά θά πρέπει νά μειώνονται καθώς μεγαλώνουν τά παιδιά μας, γιά νά ἀποφεύγονται έντονες ἀντιδράσεις. **«Κουρδίζουμε ὅσο παίρνει»** ἔλεγε ὁ Γέροντας Παΐσιος (Δορμπαράκης 2012).

Ὁ σεβασμός τής ἐλευθερίας τοῦ ἐφήβου ἐκφράζεται κατ' ἐξοχήν μέ διάλογο πού γίνεται μέ ἀγάπη. Διάλογος ὅμως δέν σημαίνει διάλεξη γιά τό τί πρέπει νά κάνει καί πῶς πρέπει νά συμπεριφέρεται ὁ ἔφηβος. Σημαίνει ἐπικοινωνία. Πρέπει νά μαθαίνουμε πρῶτα νά ἀκοῦμε τά παιδιά μας, ἐξάλλου ἡ τέχνη τής ἐπικοινωνίας δέν εἶναι νά μιᾶς ἐσύ, ἀλλά ν' ἀκοῦς τόν ἄλλο ἄνθρωπο. Πρέπει τά παιδιά μας νά μποροῦν νά μᾶς μιλοῦν ἐλεύθερα χωρίς ν' ἀντιδροῦμε μέ θυμό ἢ πανικό. Στάσεις τοῦ τύπου «σοῦ προσφέρω τόσα, ἄρα πρέπει κι ἐσύ νά κάνεις αὐτά πού ζητῶ ἐγώ ἀπό ἐσένα», δέ βοηθοῦν. Πρέπει ἀπλά νά τούς ἀγαποῦμε χωρίς νά διεκδικοῦμε τίποτα ἀπ' αὐτούς γιά τό δικό τους καλό κι ὄχι γιά τό δικό μας. (Μητρ. κ. Ἀθανάσιος, 2008).

Ὁ διάλογος μέ τούς ἐφήβους εἶναι **αὐτό πού τούς πείθει ὅτι σεβόμαστε τούς ἴδιους καί τήν ἐλευθερία τους** καί τούς ἀγαπᾶμε, ὅποτε ὑπάρχει ἐλπίδα νά ἀκούσουν καί ἐμᾶς καί νά προβληματιστοῦν. Ἐπίσης ὁ διάλογος τούς βοηθᾷ νά ὠριμάσουν πιό γρήγορα. Πολλές φορές οἱ γονεῖς νοιώθοντας ὅτι ἔχουν ἐξαντλήσει ὅλα τά περιθώρια διαλόγου καταφεύγουν σέ ὀργισμένη συμπεριφορά ἢ ἀδιαφορία. Καί τά δυό ὅμως δείχνουν ἔλλειψη ὠριμότητας ἐκ μέρους τῶν γονέων, ἐπειδή ἀφήνουν τή στάση τους νά καθορίζεται ἀπό τήν πρόκληση πού δέχονται ἀπό τά παιδιά τους. Τόσο ἡ ὀργισμένη ἀντίδραση ὅσο καί ἡ ἀδιαφορία ἐκλαμβάνονται ἀπό τόν ἔφηβο ὡς ἔλλειψη ἀγάπης (Πρωτ. Δορμπαράκης, 2012).

Τί πρέπει όμως να κάνουν οι γονείς, **όταν οι έφηβοι, παρ' όλες τις προσπάθειες τῶν γονιῶν, δέν πείθονται** καί ἐπιμένουν να κάνουν αὐτό πού ἔχουν κατά νοῦ, ὅσο ἐπικίνδυνο κι ἄν εἶναι; Ὁ Πρωτ. Δορμπαράκης (2012) ἀναφέρει: «Ὅταν ὁ γονιός ἔχει ἐξαντλήσει τά ὅποια ἐπιχειρήματά του καί δέν ἔχει πείσει τό ἔφηβο παιδί του, ἀγόρι ἢ κορίτσι, τότε παίρνει στά χέρια του τό μεγαλύτερο καί ἰσχυρότερο ὄπλο πού διαθέτει, τήν προσευχή. **Οἱ χριστιανοί δέν πρέπει να ξεχνοῦμε ὅτι ἡ μεγαλύτερη δύναμη πού διαθέτουμε εἶναι ἡ ἀναφορά μας στόν Θεό.** Ὅ,τι ἀνθρωπίνως δέν μποροῦμε να πετύχουμε, τό πετυχαίνουμε συνήθως μέσω τῆς βοήθειας τοῦ Θεοῦ, τῆς Παναγίας, τῶν Ἀγίων μας». Ἐξάλλου ὅπως ἀναφέρει ὁ ἅγιος Πορφύριος: «Τά λόγια κτυποῦν στ' αὐτιά, ἐνῶ ἡ προσευχή πηγαίνει κατευθεῖαν στήν καρδιά».

Συμπερασματικά, παραθέτουμε τά λόγια τοῦ Μητροπολίτη κ. Ἀθανασίου (2008), **«τό πρόβλημα τῆς ἐφηβείας δέν πρέπει να τό ἐστιᾶσουμε στούς ἐφήβους ἀλλά στούς μεγάλους.** Καί ἄν θέλουμε να ἀντιμετωπίσουμε τά προβλήματα τῶν ἐφήβων, πρέπει να ἀρχίσουμε ἀπό ἐμᾶς τούς μεγάλους ἀνθρώπους. Ἐμεῖς οἱ γονεῖς να καλλιεργήσουμε τούς ἑαυτούς μας καί αὐτό θά ἔχει θετικό ἀποτέλεσμα στά ἔφηβα παιδιά μας. Ἄν προσπαθήσουμε να διορθώσουμε τούς ἐφήβους, χωρίς πρῶτα να διορθώσουμε τούς ἑαυτούς μας, θά ἀποτύχουμε παταγωδῶς».

(Δημοσιεύθηκε στο περιοδικό Παράκληση - Διμηνιαία Ἑκδοσις Ἱερᾶς Μητροπόλεως Λεμεσοῦ, τεῦχος 92)